

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань культури і духовності

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел. 296-80-80

№ 06-7/10-345

„06” грудня 2002 р.

Звернення до журналістів

Останнім часом почали ширитись нетолерантні оцінки одних конфесій іншими. Звичайно, це неприпустимо і суперечить не лише моралі, але й конституції Української держави.

Ще більшого занепокоєння викликають факти, коли представники деяких конфесій дозволяють собі ставити "поза законом" цілі художньо-мистецькі та наукові напрямки і стратегії, які не є за своїми спрямуваннями релігійними.

Я маю на увазі оприлюднені у ЗМІ результати роботи науково-практичної конференції конференції "Тоталітарні секти – загроза правам людини у Східній Європі", (жовтень 2002 р., м. Вінниця), в підсумкових документах якої "рух послідовників родини Реріхів" значиться у переліку культів, що "викликають занепокоєння". Відповідаючи на звернення з цього приводу, представників реріхівських організацій України з проханням дати їм оцінку, вважаю за необхідне наголосити наступне.

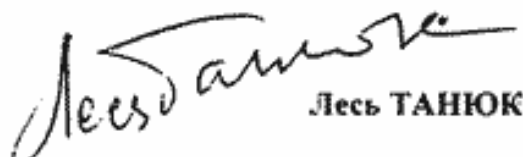
Історія реріхівського руху в Україні є історією становлення незалежної громадської культури в нашій державі. Треба сказати, що саме в суспільстві з розвинутою громадською культурою стає можливим повноцінний захист прав Людини. Адже лише за таких умов людина постає в усій своїй реальній сутнісній глибині, зі складною різноманітною її пізнавально-творчих запитів.

Віднедавна ми стали свідками, а то й мовчазними співучасниками хвилі вандалізму проти культури: наруга над іменами Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки, спотворення естетики й історичного середовища Києва, і як вершина цинізму – підкоп під Храм Святої Софії Київської. В цій низці аморальних актів - і зневага до спадщини родини Реріхів, яка є частиною нашого національного надбання.

Як наслідок такої зневаги навколо імен Реріхів виникає багато спекуляцій і підмін. Існують окремі діячі і цілі угруповання, які використовують високий авторитет імен Реріхів для здобуття комерційних дивідендів. В такий ситуації Східно-Європейський правозахисний центр "Діалог", утворений в результаті роботи Вінницької конференції, мав би захистити ті реріхівські організації України, що прашують у правовому полі України від тоталітарних сект, замість того, щоб оголошувати весь реріхівський рух "деструктивним культом". Перше ніж давати оцінку спадщині родини Реріхів, її авторам слід було б глибоко простудіювати і пізнати її в системі світової культури, а не чіпляти малограмотні ярлики і маніпулювати громадською думкою.

Ще торік до Комітету Верховної Ради з питань культури і духовності надійшла заява Всеукраїнської конференції реріхівських організацій "Захистімо імена і спадщину родини Реріхів. Міжнародний Центр Реріхів і громадський реріхівський рух". Прошу звернути увагу на цей документ, в якому достатньо повно викладено ситуацію, що склалась навколо імен Реріхів. Я мусив би також наголосити на світовому значенні Пакту Реріха, який ліг в основу Гаазької конвенції 1954 року. Ця ініціатива видатного художника і мислителя, що постала у дуже складний період всесвітньої історії, була опертям для розгортання правозахисних рухів у багатьох країнах. Не зайвим було б пам'ятати про це і нинішнім правозахисникам.

З повагою
Голова Комітету,
Народний депутат України

Лесь ТАНЮК

Обращение к журналистам

В последнее время начали распространяться нетолерантные оценки одних конфессий другими. Конечно, это недопустимо и противоречит не только морали, но и конституции Украинского государства.

Еще большую обеспокоенность вызывают факты, когда представители некоторых конфессий позволяют себе ставить «вне закона» художественные и научные направления и стратегии, не являющиеся по своей направленности религиозными.

Я имею в виду опубликованные в СМИ результаты работы научно-практической конференции «Тоталитарные секты – угроза правам человека в Восточной Европе» (октябрь 2002 г., г. Винница), в итоговых документах которой «движение последователей семьи Рерихов» значится в перечне культов, которые «вызывают беспокойство». Отвечая на обращения по этому поводу представителей рериховских организаций Украины с просьбой дать им оценку, считаю необходимым подчеркнуть следующее.

История рериховского движения в Украине является историей становления независимой общественной культуры в нашем государстве. Нужно сказать, что именно в обществе с развитой общественной культурой становится возможной полноценная защита прав Человека. Ведь только при таких условиях человек предстает во всей своей реальной сущностной глубине, со сложным разнообразием его познавательно-творческих запросов.

С недавнего времени мы стали свидетелями, а то и молчаливыми соучастниками волны вандализма против культуры: попрания имен Тараса Шевченко, Ивана Франко, Леси Украинки, извращения эстетики и исторической среды Киева, и как вершина цинизма – подкоп под Храм Святой Софии Киевской. В этом ряду аморальных актов – и пренебрежение к наследию семьи Рерихов, являющемуся частью нашего национального достояния.

Как следствие такого пренебрежения вокруг имени Рерихов возникает множество спекуляций и подмен. Существуют отдельные деятели и целые группировки, использующие высокий авторитет имен Рерихов для приобретения коммерческих дивидендов. В такой ситуации Восточно-Европейский правозащитный центр «Диалог», созданный в результате работы Винницкой конференции, должен был бы защитить те рериховские организации Украины, которые работают в правовом поле Украины, от тоталитарных сект, вместо того, чтобы объявлять все рериховское движение «деструктивным культом». Прежде чем давать оценку наследию семьи Рерихов, ее авторам следовало бы глубоко изучить и узнать ее в системе мировой культуры, а не вешать малограмотные ярлыки и манипулировать общественным мнением.

Еще в прошлом году в Комитет Верховного Совета по вопросам культуры и духовности поступило заявление Всеукраинской конференции рериховских организаций «Защитим имена и наследие семьи Рерихов, Международный Центр Рерихов и общественное рериховское движение». Прошу обратить внимание на этот документ, в котором достаточно полно изложена ситуация, сложившаяся вокруг имен Рерихов. Я должен был бы также подчеркнуть мировое значение Пакта Рериха, который лег в основу Гаагской конвенции 1954 года. Эта инициатива выдающегося художника и мыслителя, возникшая в очень сложный период всемирной истории, была опорой для разворачивания правозащитных движений во многих странах. Не лишне было бы помнить об этом и нынешним правозащитникам.

С уважением,
Председатель Комитета,
Народный депутат Украины

/подпись/

Лесь ТАНЮК